

Kemény realizmus, metál szürrealizmus

Hörcher László festészetéről

A festő távoli városokat keres fel, mérhetetlen türelemmel nézőpontokat vizsgál, a fények és árnyékok vetülését mérlegeli, jellegzetes architektonikus részletek után kutat, rajzvázlatokat és fotókat készít, és már ekkor kitöröl a képből minden lényegtelen részletet, ügyel arra, hogy emberi alaknak még emlékszerű nyoma se maradjon. Aztán hazatérve műtermébe hallatlan aprólékos munkával, aggodalmas pontossággal megfesti topografikus hűségű, néptelen, kihalt – már-már halott – városképét: élénk színekkel, egymástól pontosan elválasztott színmezőkkel, ragyogó kék égboltokkal, kemény fény-árnyék elentétekkel. Hideg, rideg, tárgyilagos – a klasszikus festői eszményeket idéző –, valamifajta furcsa szépséget kereső szemlélettel.

A festő szuggesztív karakterek nyomába ered: idősebb asszonyok, középkorú férfiak, fiatal lányok arcát fürkészi, és ha valamely egyéniség megragadja, vázlatokat és fotókat készít, majd műtermében akkurátus munkával megfesti az általában semleges háttér előtt megjelenő, csaknem mindig szembeforduló alakot. Nem kalandozik el, nem torzít, a modell konkrét és felismerhető, a megidézés hol szeretetteljes, hol kívülálló tárgyilagosságú, a festői eljárás a klasszikus eszményeket idéző, de azért furcsaságokkal átítatott szubjektumláttelelet összegez: a megfestett alakok mintha oly magabiztos tétovasággal nemcsak ránk, képet szemlélőkre, hanem valahová a távolba, a semmibe is tekintenének.

A festő műtermében ül, lázalmok gyötrik, látomások háborgatják, lelke zaklatott, idegeiben vad ütemekkel szabdalt, kemény zenei hangzatok zakatoznak, a virtuális hangerő bődületes, és amikor a higgadt pillanataiban rögzített kis vázlatok kidolgozásához kezd, alig bírja türtőztetni magát: a képsík, a festő-anyagok és eszközök leküzdendő ellenségek, a lázadás, az elutasítás, a kívülállás az egyetlen lehetséges megoldás, és még a halállal is ki kellene babrálni valahogy. A képmezőben nyitott sírok, feliratos sírkövek vagy plazma-képernyős síremlékek rögzülnek, újra meg újra felmagasodik egy-egy utolsó-nak szánt beintés kedvéért a lassan aláhanyatló csontváz-kéz.

Mint egy kettős ügynök: kettős indítatással él és dolgozik, hagyományosnak minősíthető városképeket és arképeket, valamint rendhagyó, látomásos metál-kompozíciókat alkot Hörcher László festőművész, aki hétéves kora óta rajzol és fest, és aki különböző körökben és mesterek keze alatt készült fel a művészpályára, amely felkészülést még a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végzett stúdiumok sem zártak le. Újabb mesterek és az általuk sugárzott hatások és indítatások következtek – a főiskolai tanár Kokas Ignác után Czene Gábor és Mácsai István –, hogy Hörcher László a néhol konstruktív jegyekkel felruházott hiperrealista vagy fotónaturalista ábrázolás hívévé váljon. Ez a

stíluseszmény gazdagodott a rock-, illetve a metálzene hangzásvilágának vizuális kifejezésével, s így jött létre az a nukleáris realizmus, vagy a nukleáris haevy-metal festészet, amelynek összetevői az egyik méltatója szerint „a szinte geometriai alapjukig visszavezetett formák, és az alapszínéig egyszerűsödött paletta a lázadó metálzenéből kihallani vélt minden romlással szemben megtartott igazságigény képi ekvivalenseiként szolgálnak. E hatás olyan erősnek bizonyult, hogy újabban tematikusan is megjelenik a képeken, egyfajta szűr-reális, mégis a képregények beszédmódjára jellemzőn ábrázolt álomvilágként.” De idézhetjük akár a Lemezbörze ...plusz című szaklap 2011. évi 2. számában közreadott, a *Nukleáris heavy metal realista festő* című híradást is, amelyben feketén-fehéren leszögeztetik: „...festményeibe tematikailag szervesen beépül a metálzene rideg, feszes és kegyetlen brutalitása. A művész ezáltal egyfajta szintézist hozott létre a festészet és a fémzene között, oly módon, hogy képei önálló, autonóm heavy metal realista mesterművekké nővik ki magukat.” És a Hörcher László által képviselt piktúra alaposabb megismeréséhez további mélyreható zeneesztétikai és szövegértelmezési tanulmányokat kéne elvégeznünk a festő által fémjelzett Udvarias Tömeggyilkos együttes produkciói körében.

Könnyen lehet, hogy az énekes-festők, a zenész-képzőművészek oly különleges hangon megszólaló társaságához kellene kapcsolnunk Hörcher László festőművész munkásságát – az élcsapatban itt festenek és itt zenéltek az egykori legendás AE Bizottság együttes alkotói: fe Lugossy László, ef Zámbó István, Wahorn András, itt működött a közelmúltban eltávozott Bernáth(y) Sándor, de hivatkozhatunk Gaál Józsefre, Szurcsik Józsefre, Kopasz Tamásra is –, de ugyanígy a halál ellen lázadók művész-soraiban is könnyen otthonra lelhet ez a festő. A kihalt térségeket, a semmibe néző alakokat, a nyitott sírokat megjelenítő Hörcher-képekhez, a halál ellen háborgó művekhez végezetül egy kemény, ámbár költői hevületű fogalmazványt, a *Dízsírhelyem kiadó* című, talán majdani, abszurdításokban játszó haevy metál önkéntes dalszöveget idézném:

a halálomat majd én magam szeretném bejelenteni
sietve és megrendülten közölném a szomorú hírt
adásomat megszakítva mélységes szomorúsággal telt szívvel tudósítanék arról
hogy a temetésemről később intézkedem
na persze a saját saját halottam vagyok
és mindenki csak egy szál virágot hozzon majd
a koszorúkra szánt pénzt ugyanis én szeretném lenyúltni
mindent előre levajaztam
ott állok majd a gyászolók között
(a szertartásra várakozva csendesen a legújabb ostoba vicceket meséljük egy-
másnak)
aztán hallgatva a fagyott rögök koppanását
a nyári öltönyben hátamra fagy a zakó alatt az átnedvesedett ing
mennyi kellemetlenség egy szar kis halál miatt
és persze meg kell köszönni a részvétnyilvánításokat is
elég tetemes lesz a postaköltség (ezek a bunkók még mindig nem tanultak
meg mélezni)

belekényszerül az ember az ilyen körülményes dolgokba
de végül csak-csak helyreáll a régi rend jönnek újra a szürke hétköznapiak
elfogy a kegyeleti suska
új lehetőségek után kell nézni
vagy ha nem jön be semmi
akkor inkább újra meghalok

Wehner Tibor

